

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА**

Фебруар 2021.

Београд, март 2021.

Садржај:

Уводна напомена	2
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	4
Инфлациона очекивања синдиката.....	5
Инфлациона очекивања становништва	6
Нумерички и описно исказана инфлациона очекивања становништва	6

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Ипсос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, од марта 2014. о очекиваном међугодишњем расту цена за две године унапред, а од фебруара 2021. и о очекиваном међугодишњем расту цена за три године унапред.

Резиме

Фебруарска анкета агенције Ипсос урађена је у складу с новим упитником, а као главне новине издвајају се питања у вези са очекиваном инфлацијом за три године унапред (за све секторе), затим очекивани ниво проблематичних кредита на крају календарске године (финансијски сектор), као и степен искоришћености капацитета (привреда).

Краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора наставила су стабилно кретање близу нивоа од 2,0% и у фебруару су износила 1,9%. Када је реч о очекивањима привредника, она су у кратком року остала непромењена на нивоу од 1,5%. Уобичајено виша од очекивања других сектора, очекивања становништва су порасла на ниво од 10,0%, док су очекивања представника синдиката остала непромењена на нивоу од 2,5%.

За две године унапред, представници финансијског сектора очекују инфлацију од 2,2%, док су очекивања привреде за исти период нешто нижа и износе 1,8%. Очекивања представника синдиката и становништва за две године унапред једнака су очекиваној инфлацији за годину дана унапред и износе 2,5% и 10,0%, респективно.

Када је реч о новоуведеном питању и очекиваној инфлацији за три године унапред, она се код представника финансијског сектора и привреде креће близу нивоа очекивања за две године унапред – 2,3% код финансијског сектора и 1,8% код привреде. За фебруар 2024. године представници синдиката очекују инфлацију од 4,0%, а становништво од 8,0%.

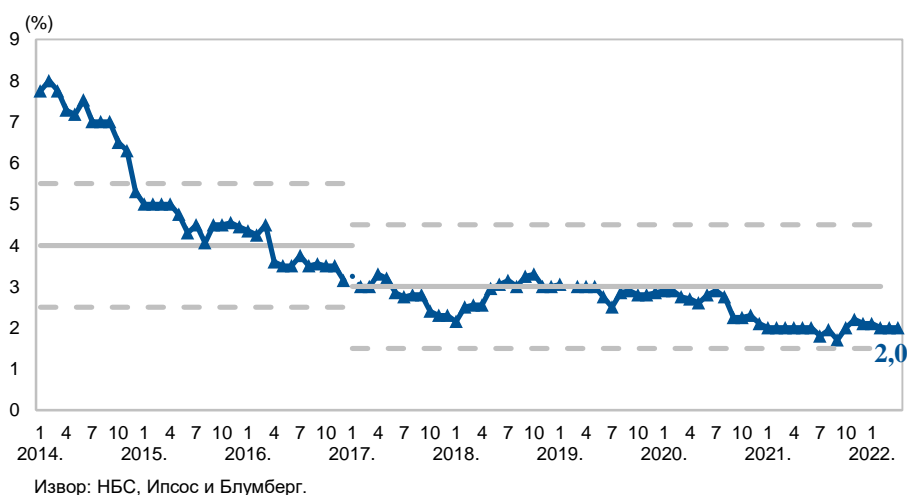
Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора су у фебруару, према анкети агенције Ипсос, износила 1,9% док, према резултатима мартовске анкете агенције Блумберг, финансијски сектор за годину дана унапред очекује инфлацију од 2,2%. Вредности из актуелних анкета готово су непромењене у односу на претходне, када су износиле 2,0% (Ипсос) и 2,2% (Блумберг).

Фебруарска вредност композитне мере инфлационих очекивања финансијског сектора¹ износи 2,0% и није мењана у односу на претходни месец.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Инфлациона очекивања финансијског сектора за две године унапред у фебруару су износила 2,2%, што је незнатно ниже у односу на претходну анкету (2,3%). Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора се од увођења овог питања у анкету (март 2014. године) крећу у границама циља.

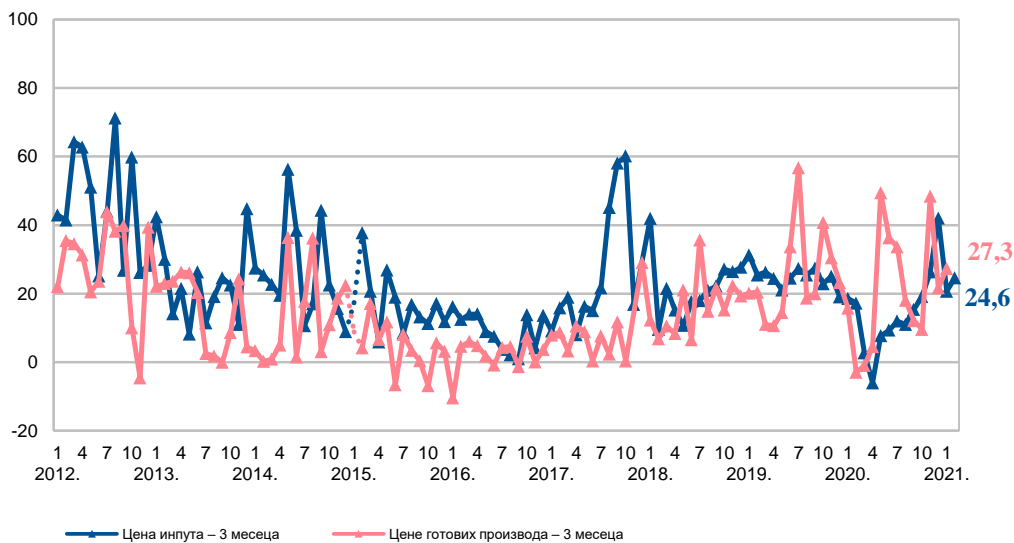
Блиска очекивањима за две године унапред јесу и очекивања за три године унапред и износе 2,3% (питање уведено у овој анкети).

Инфлациона очекивања привреде

Очекивања привредника у кратком року остала су стабилна на нивоу од 1,5%. Стабилно кретање бележе и очекивања за две године унапред – у фебруару су износила 1,8% (1,9% у јануару), колико износи и очекивана инфлација за три године унапред.

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета Ипсоса и Блумберга. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

* Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.

Извор: Нинамедија/Ипсос.

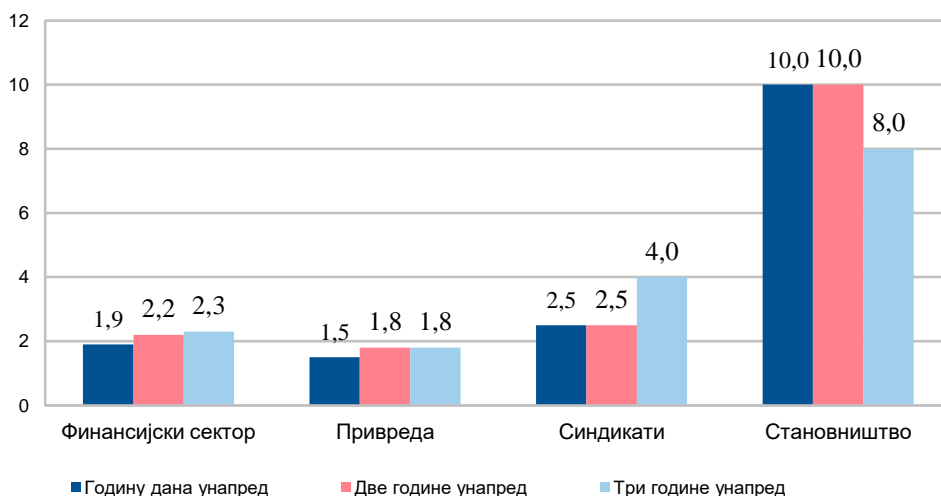
Перцепција пословања привредника по неким од кључних параметара пословања (пре свега, оцени пословних услова) у фебруару је мање оптимистична у односу на јануар, али је и даље већи број привредника који очекују побољшање од оних који очекују погоршање пословних услова (позитиван НП).

И за период од три месеца унапред и за 12 месеци унапред у фебруару се бележи повећано учешће привредника који очекују раст цена инпута и сопствених готових производа.

Инфлациона очекивања синдиката

Представници синдиката, и за годину и за две године унапред, очекују инфлацију на нивоу од 2,5%, док је очекивана инфлација за три године унапред виша и износи 4,0%.

Графикон 3. Очекивана међугодишња инфлација за једну, две и три године унапред

Извор: Ипсос.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички и описно исказана инфлациона очекивања становништва

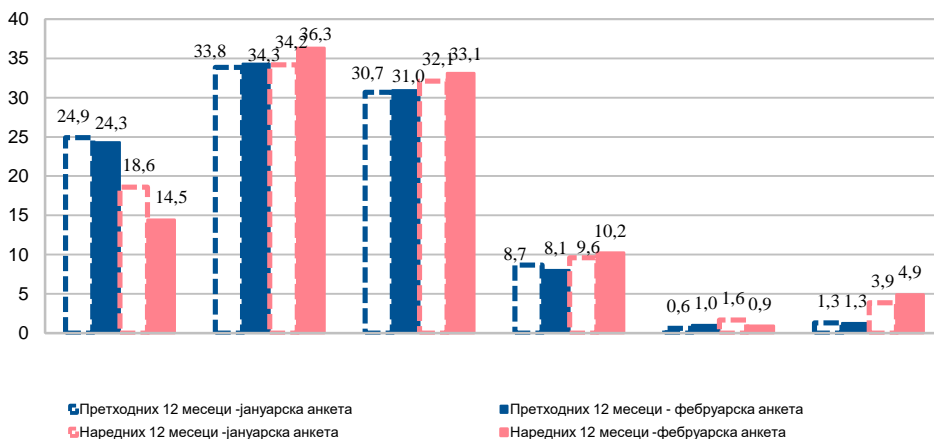
Фебруарска анкета бележи раст и краткорочних и средњорочних инфлационих очекивања становништва, која су достигла 10,0%, што су највише вредности још од краја 2014. године. На нешто нижем нивоу (8,0%) нашла су се инфлациона очекивања за три године унапред.

Раст инфлационих очекивања становништва могао би се довести у везу с поскупљењима електричне енергије, комуналних услуга, цигарета, нафтних деривата, које су забележене од почетка године.

Ипак, и даље највећи део анкетираних становништва (око 70%) сматра да ће се цене у наредној години дана умерено или благо повећати. Такође, учешће анкетираних који очекују знатно повећање цена у наредних дванаест месеци у фебруару износило је око 15% и за 4 п.п. ниже је него у јануару. Ове чињенице могле би да укажу на то да је реч о привременом расту очекивања становништва.

Овакво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

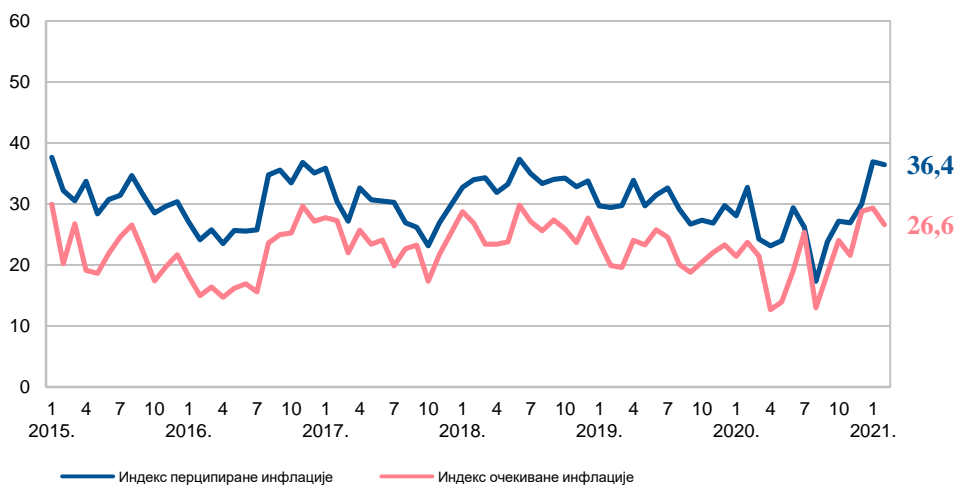
Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Ипсос.

Становништво очекује и да ће инфлација у наредних дванаест месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Такво кретање резултат је тога што део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних дванаест месеци не очекује да ће се то наставити у наредних дванаест месеци.²

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва (у индексним поенима)

Извор: Ипсос и прерачун НБС.

² Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016. (http://www.nbs.rs/system/galleries/download/pdf_ioi/ioi_02_2016.pdf).